

Моята представа за Европа в мир и свобода

Представям си Европа – мирна и свободна!... Звучи като клише...

Затварям очи и виждам нейните очертания. Пиренейски, Апенински, Балкански полуострови. Скандинавието, Алпите, Британия. Чувам грохота на Атлантика и усещам нежната милувка на Средиземно море.

Какво повече – мир и свобода! Но защо в главата ми се върти митът за похищението на Европа от Зевс? Уж мир и свобода, а започвам с похищение. Налагам си да мисля за обединение, толерантност, благоденствие, а историята ме връща към завоевания, революции, войни, войни, много войни и национализъм, ревизионизъм, холокост, „желязна завеса“, Шенген...

Май ще се окаже вярна римската сентенция: „Si vis pacem, para bellum” („Ако искаш мир – готви се за война”). А и децата знаят, че „Свободата, Санчо, се крепи на върха на бойното ти копие.” (Сервантес). Четох някъде, че според „желязната лейди” всички вредни идеологии се раждат на континента (разбирай в Европа), та затова пътят на Обединеното кралство е в съюза с Америка. Както и да е, но „Britan exit” е факт.

И за да има баланс в този мой диспут, (а може би в баланса е моята представа за Европа в мир и свобода), ще опонирам, цитирайки каузата на Аденауер и Роберт Шуман за обединена Европа и онази мечта на Константин Кацаров за Европейски съединени щати със столица Мироград. И ето още думи и фрази, които само изречени носят силата на аргументи – свобода на движенията, европейско гражданство, свободна търговия, еврозона, разнообразие на езици и култури, свободно слово, демократични институции, конвенции, харти, съд по човешките права, права – политически, социални, етнически, религиозни, на половете, на детето, на малцинствата. Хм, да. И на малцинствата! Но... онова нещо, което разклаща баланса, натрапчиво ми нашепва „Да не забравяме Мадрид, Лондон, Париж, а сега и Стокхолм!”. Емигранти, ислямисти, война без фронт, конфронтация без враг. XXI век – перманентен тероризъм. Мечти и реалности.

Обърках се! Ще отворя Net-а и все ще намеря нещо за мира и свободата в Европа, та да формулирам по-ясно тезата си. Но не! Все същото. Каквото и да напиша в Google, излиза все същото: Меркел и бежанците; Орбан и емигрантите; как се отглежда терорист ислямист в Европа; Европа на различни скорости... Мир и свобода или война и диктатура? Права или дискриминация? Къде е границата между тях?

А какво да кажем за повечето българи в Европа – равноправни граждани или „слуги” на богати европейци (разбирай миячи на чинии, берачи на маслини, домашни прислужници...)? И как да си я представя тази наша Европа иначе!

Решавам да поспя. Сънувам отново исторически сцени. Сънувам историята на Европа. Древна Елада – поезия, изкуство, философия, демос, но и остракизм. Права, но и правила, създадени от Драконт, Солон, Перикъл. Процъфтяваща Атина, но и

олигархическа Спарта. Като на филмова лента се зареждат кадрите в тяхната хронологична последователност. Рим завоюва Европа, а според някои по-смели мнения я обединява. Варварите унищожават римската цивилизация, но по-късно успешно се компилират в християнската. И още тогава – сблъсък с исляма – два пъти, от Запад и от Изток, та чак до XIX век. И следите остават – в езика, културата, менталитета. А доста по-рано в старата Англия се създава Magna Carta Libertatum (Великата харта на свободите). Следват нови идеи и открития, Ренесанс, Просвещение, национализъм, империализъм, колониализъм, един Версайски мир – не мир, а диктат. Ново разделение и пак обединение. А сега вече всички сме свидетели на сблъсъка на цивилизации точно по Самюел Хънтингтън.

Следва просветление. Събуждам се и вече съм наясно. Е, това е моята представа за Европа в мир и свобода. Вечната борба между мира и войната, между свободата и диктатурата, между цивилизациите, сиреч между Доброто и Злото. И май ще се окаже вярна баналната (заради честото цитиране) фраза на Чърчил, че „Демокрацията е нещо много лошо, но по-добро измислено няма“. Ще обърна тезата на Фукуяма. Не, няма да настъпи краят на историята, защото в моята, в нашата Европа винаги ще има стремеж към мир, свобода и демокрация. Или поне до тогава, докато милиони качват на стената си във Facebook : „Je suis Charlie“ („Аз съм Шарли“).

Сега виждам още по-ясно очертанията на Европа. Ще има и мир, и свобода, докато не изчезнат Пиренейския, Апенинския, Балканския полуострови, докато ги има Скандинавието, Алпите, Дунав, Рейн, Атлантика и Средиземноморието. Е, и за тях има песимистични прогнози, но поне няма да е скоро. А аз приключвам това есе с надеждата, че то ще се чете.

ПГМЕТ – Плевен,
Кристофър Кръстев, X клас